

upleteš v večer
 prihodnjega jutra sijaj.
 A kadar se leto nagne . . .
 Iz prsti in pepela si nas ustvaril, o Gospod.

BREBUJENJE

ODLOMEK IZ ROMANA — ANTON OCVIRK

Izidor se je prebudil. Ni se vedel v hipu domisliti, koliko časa je prebedel v polsnu. Skozi okno je dahnilo po poznem popoldnevu in prameni solčnih ognjev so se nemo plazili visoko po stenah. Potem se je vlila skozi odprto okno še svežost pomladanske zemlje, ki jo je prenesel veter z vrta. Od spodaj je prišel glas s pesmijo, ki jo je nekdo poltiho pel vase in se utapljal v otožni melodiji. Potegnila ga je za seboj. Pesem se je prelila v zamolklo temne barve, ki so soglašale s slikami, ki jih je videl, če je zaprl oči. Ni se ganil.

Vstala je v njem tesnoba od ritma in občutja grenke pesmi, v njej pa je dotrpel grozo, ki je v nečem minulem, razbitem, ki govori le še z usti spomina. — Blizu je obraz. Nagnil se mu je do lica. Beseda še vedno živa in dobra kot takrat. Vprašuje. — Čemu, Izidor? — Da bi vedel, čemu. — Korak še vedno isti. Znan do odmeva, ki ga odbijajo oboki. V cerkvi gore sveče in njih utripi trepetajo po obrazih, ki so zamaknjeni v molitev. Ogenj njegovih oči! Vse nemo zamaknjenje. Tudi zemlja še poje v cvetu in klasje v vetru. Drevesa ob reki šume. Ne veš, zakaj jih ne boli grgranje vrtincev in polzenje čolnov nizdol ob obrežju?

Obzorje, kamor so zablodile misli.

Miren večer. Potem vstane iz noči pesem, dokler ne usahnejo bele proge, ki jih riše mesec na stene. Planjavo prepreda bela mrena. —

Zavedel se je.

Z ulice so takrat prišli glasovi otrok. Hitri koraki. Ropotanje voz in avtov. Utrgal se je živ plaz in je potegnil za seboj vse, kar je našel na poti. — Tako gre naprej življenje. Nenehoma. Neizprosno. Izidorja je objelo. Ropot in šum se mu je vpil v misli in ga potegnil s seboj.

Stopil je čez ulico. Izognil se je znancem in zavil v stranske ulice. Ni čutil svojega koraka, komaj da je čutil telo. Drevesa na Bleiweisovi cesti so bila v zelenju in preko Tivolija se je razpelo zeleno

solnce. Ko je bil pod drevjem, je videl prve rože v cvetu. Med drevesi so lepeli krvavo temni grmi, vdeleni v žolto zelenilo. Čez solnce na stezah so kapale temne lise listov in vej — zverženih lesenih rok. Trepetlike. Tam čašaste rože med grmi. Tu zlati grmi, tam beli in žolti, nagnjeni naprej in nepremični. Nekje krvave sledi v pesku. Raztresti je moral nekdo liste, ki jih je solnce okrvavilo.

— Pomlad! — je sodil v mislih. — Prebujanje besede iz skritega molčanja, ki je ždela v prirodi in človeku. Rast iz sebe. Cvet mojih mrzlih ur, ko sem v pričakovanju skrivnostne odrešitve hrepenel po razcvitu in utehi svojih razbitih misli. —

V parku so sedeli ljudje. Solnce je gorelo v njih licih, ki so ga srkali vase. Solnce še v njih smehu. Star gospod. Stara gospa. Mlada mati in otrok. Študentje se smejejo. Pokončna postava mladega častnika se včasih pokaže med grmi in deklica v beli obleki. Zlato so raztresli. Kako se smeje njen obraz.

Stopil je na samotno pot. Glavni drevored je izginil za njim. Nasmehnil se je notranjemu veselju in se ustavil za hip. Klopi so bile daleč navkreber prazne. Nihče ni šel po poti. Ko je obstal in srknil vase močan duh skorje in rož, je ugledal spodaj na poti ljudi. Nabirali so mimogrede rože. Ženski glas se je smejal. Zakaj je odmevalo?

Bil je že na vrhu Rožnika. Pri cerkvi. Nekaj ljudi je sedelo pred gostilno na solncu in od spodaj po poti je prihajal smeh. Pogledal je na mesto, ki je tonilo v solnčnem ognju. Žareča svetloba se je odbijala od oken in jemala vid. Od Gradu se je vlegel pogled na ljubljansko barje, ki ga straži Krim. Toliko lepote je bilo v tem nasprotstvu barv, od ognjeno žareče do temno zelene.

— Zemlja se je iztrgala iz neznane groze. Od juga piha veter preko nje, preko brezobličja njene ravnine — izvotlenele globeli, kamor je nanesa voda zemljo v tisočletjih, in se razbija ob holmih, ki jim je izoblikoval postavo in lice. Njena rast je zahrepenela kvišku v čredastih holmih, pa je razbita pala nizdol. V stobarvju njenega obraza vpije ena — barva brezobličja, kot bi se strnila vsa nepojmljiva nasprotstva v eno življenje. Preko ravni sega pogled do hribov, hoče preko njih, pa onemogel pada po skalovitem zanosu in ostrem grozotju.

— Zemlja, — je mislil Izidor v vročici čuvstvenega zavzetja, — zemlja, večna! Rast in umiranje gre preko tebe, vonj mladega veselja in radosti. Ti si nas opojila, ko smo te hoteli doumeti z besedo, opeli smo te, pa ne izpeli, saj te čutimo v dnu svojega bitja. Zemlja! Nekdo te je gledal žalosten, pa te ni razrešil, nekdo v smehu, pa ti ni razbral globočine. Zemlja! Razprostrta misel, žena,

ki rodi življenje in smrt iz sebe. Eno. Če bi te videl v snovanju, če bi te preračunal do ene same ustvarjalne besede, bi me vendar ubila, ker si življenje, ki je nepreračunljivo. Čutim. Kako naj te tajim?

Stal je kot pijan od močnih besed. Videl je sinjino, ki se je nagnila nad ljubljanskim poljem in živordeče pramene, ki so počivali na njem kot zlati plameni skrivnostnih ognjev. Solnce je zahajalo.

Na drugem koncu je slikal ob cerkvi slikar in je zamišljen posnemal pokrajino, ki je ležala pred njim. Izidor je videl na platnu mehko barvitost neba, ki je vdahnila zemlji toploto. Zdelo se mu je, da se je stegnila nevidna roka preko napol speče zemlje in ji obličila obraz, ki je bil še tako skrivnostno nejasen. Samo daljna sladkost rasti in duh spečih barv je segel do njega. Tisto nerazrešljivost je dihala pokrajina na platnu, ki jo občuti človek v polspanju, ko okuša, vonja in vendar ni resnica. Pesem zelenih melodij se je prenesla od onkraj hribov, ki so goreli v divjem opoju. Potem je legla na polje. Zatrepetala v razburkanem zanosu drevja, ki se je vrglo od vetra v eno stran, da je pel barviti glas šepetaje, in spolzela med valovi, ki tečejo preko polja med grmovjem in se ubrala z njih pesmijo v še bolj zagoneten spev. Kako da jim ni mraz ob tem polzenju? Slikar je vnesel v to pesem zemlje še osnovni glas — pesem življenja, nenehno oblikovanje živega iz zemlje. Naslikal je večer, uro pred nočjo, ko prehajajo barve v nič, pa je že vstajalo jutro. Pomlad so dihale barve, pa odnekod je prihajal jesenski veter. Nebo je bilo neskončna globina, pa tam je bil konec vsega v enem samem barvnem odtenku.

Izidor je zamišljen ostrmel. Slikar je znova nesel barvo na platno. Oči je imel pijane od neštetihi barvnih luči. Slika mu je bila močno podobna, v izrazu obraza in kretenj. Bila je njegov drugi bit.

Stopil je v gozd, slikar je še vedno strmel v sliko. Njegov obraz je bil močno obžarjen od večerne luči.

V tem hipu se je začudil Izidor sebi. Nenadoma ga je prešinila nova moč, ki je še ni občutil. Čudno drugače je postalo sedaj vse okrog njega. Z novo lučjo je bila obsijana zemlja in nekje globlje je spoznal njeno resnično lepoto. Vdihnil je z vso močjo vase vonjivi zrak in skoro v teku je šel po hribu nizdol. Telesa ni čutil kot bi bilo zgolj misel sama. Z rokami je zamahnil po zraku in se zasmel. Odkod se je povračal njegov ovotleneli smeh? Česa se bojijo ljudje? Odmeva? Lastnega glasu se bojijo. — Hoj! V njem je odmevalo — Hooj! —

Ustavil se je sredi parka. Ni se popolnoma zavedel. V mislih je stopil v nove steze, ki so preprežene pod Tivolskim gradom. Zaslíšal je oddaleč šumenje vode, ki jo meče vodomet v temni ribnik. Sedel je na klop. Dvoje se je trgalo v njem. Veselje, da je zemlja skrivnostno dobra, in nejasno čuvstvo tesnobe, ki se mu je znova povračalo z mrakom, ki je prepregal veje dreves. Zadnje solnčne niti so se svetlikale le še na vrhovih dreves.

Tema iz gozda se je razrasla. Segla je v nebo in se razlila čezenj. Neznani hlad je segel od dreves na steze. Črn hlad. Nekod po stezi so šli koraki. Nekaj večerno trudnega je bilo v njih. Obmolknili so v temi. Kot roka z žarečim mečem, ki reže z ostrino okrog sebe, je zagorel sij nad mestom. Svetloba se je metala v črno ozadje in zdelo se je, da gorijo daleč nekje čudne zarje. Izidor je videl goreče mesto. Komaj je občutil mrakove, ki so rasli iz zemlje, so že objeli vase nebo in zemljo. Tiho je bilo vseokrog. Koraki, ki so šli mimo po stezi, so umrli. Med drevjem se je zbudil krik. Obletel je tišino, pa se je raztrpel. Ptič se je prebudil iz dremavice. Strah in groza sta rodila pred očmi čudno nejasnost. Morda je prišel ubijalec in je uničil mlado življenje. Tako je zbolel krik? Izidor je pogledal na drevored, ki se je tam daleč strnil vase. Videl je moža, ki je prižigal luči. Svetloba je obsvetila drevje in rože ob ograji. V spanju. Grmi, ki so nasajeni ob poti, so črni madeži na madežih — le njih rob je jasnejši. Od luči. Morda jo srkajo vase.

— Živeti zemljo, živeti mir! Zatrepetal si nad svetlobo, ki se je razlila čez rože. Čudni cveti. Skrivnost je zaprta v njih, neznana beseda v njih vonju, ko ga dvigne veter. Nekaj je skrito v sencah, ki so se razpredle čez zemljo. V grmih ob stezah je skrito. Roko iztegnem, morda bom ujel bistvo resnice in bom videl. Kako temno je kot pred uro rojstva ali smrti. Nekje je morala ugasniti luč in je padla tema nad duše. Tesno se je vlegla na telo. Sedim tukaj. Trenutek za trenutkom trka na vrata, komaj sem ga slišal, je odmev odjeknil njegov glas. Kot krik, ki se je zajedel vase. Morda pada v temno globino? Tam ob robu gozda koraka stara smrt in enakomerno padanje vodometu prevpije njene korake? Kot bi se porajale duše. Rojstvo — zagonetna in brezspolna beseda —! Prazno, močno prazno je vse naokrog. Vse teče neprestano naravnost naprej. — Luč je prižgal človek ob cesti in šel naprej. Niti beseda mu ni zadrhtela v grlu, ko je pozdravil soseda. Ni se razbilo v njem vse od ene same groze, da je tisti hip odšel in ga ne bo nikoli več nazaj. Luč je prižgal in odšel. Kaj je mislil? — Moj obraz je močno bled! Čutim! — Spomnil sem se. Poslednje otožnosti me je strah. Čemu ne storiti, ampak le misliti? Svojo rast sem premislil in svoje življenje. Nisem se ustavil niti za hip. Niti trenutek ni

bi obstal na pragu, bi vedel, da je isti kip, in bi rekel — nemisljiv. Segel bi nazaj, pa bi se rodila iz pretaklega sedanjost. Ne morem! Prijel sem za kljuko in se zdrznil. N i k o l i v e č se ne dotaknem tiste kljuke. V sobo prihajajo koraki z ulice. Ali ne gredo za večno mimo mene? Nikdar več jih ne bom slišal. Jutri pojdejo drugi koraki mimo in bodo spet utonili v nepovratnost. Sedel sem na stol. Na knjižni, ki je odprta na mizi, leži svinčnik. Na rob sem včeraj nekaj zapisal. — Umrl leta 1823. — In sem podčrtal. Čudno. Včeraj? Morda pa ni bilo včeraj? Ne? Natanko vidim svojo merodajno r, in kraspko črto pod stavkom. In vendar, oboje je nedosegljivo daleč. Vse iz davnega časa, morda pred sto leti. Ne! Čemu učenjenje? Nekdo je slonel včeraj nad knjižo in prav tako se se odbijali koraki s ceste po sobi. Nekdo je bil včeraj sam. Včeraj. Nikoli več ne bo sedel v tisti sobi in ne bo slišal korakov? Ne bo sklonjen nad knjižo in ne bo napisal s svinčnikom stavka na rob. — Umrl leta 1823. —

— Prazne sanje!

— Ne ugovarjaj. Prehitro gre vse. Predivja je knji in prekmalu zaide solnce, da ni večera, da ne bi segel že v jutro, ni jutra, ki ne bi planilo že v poldne. — Človek se smeje? Otrok je bil. Sedaj je že staro. — Ali ne joče človek? Saj ni razgibalo njegove krvi eno spoznanje. Spoznanje je hipen smeh, je otožnost ranega jutra, kot da bodi mimo spečih hiš nekdo z odmevajočimi koraki. Dvignil se! Prisluknil! Blazen nasmeš neba skozi okno, v čudno zastrmelih stajinah. Čemu? — Povej! — Na Rožniku sem bil. Videl sem zemljo v solncu. Slikar je slonel ob platnu, ni videl ničesar razen barv. Kako, da je nebo brezdanja globel? Slišiš, kako kriči zemlja, napol v krvi omahujočih rok, napol v krvi barv. Si videl njene oči? — Ničesar ni videl. Čez mesec morda bo obstal pred svojo sliko in se bo čudil. Se bo čudil? Se bo videl v njej? Občutil bo morda, kako se mu je rodila in kako jo je obličil. — Moreš razodeti, čigava roka je neala barvo na platno, kdo je stal tamkaj, strmeč na pokrajino? Moreš?

— Prazne sanje!

— Vse je majhno, čudno nezmatno. Luč je ugasnila, predem je zagorela. Vaš smeh je jeklen, ljudje. Sebe ljubim, ker se vedno iznova rodim. Sto obrazov sem že rodil. Sto grobov zasul. Vse življenje je sam pokop. Moj glas je črna zastava. V moji hiši spi mrtvec, ki ni še umrl. — Otroka poznam. Otroka, ki je od sreče dvignil roke, ko je zaslišal prvič glas vijoline. Tudi pesem je črna zastava. Otožnost izgorevanja in nepovratnosti. Prvi grob! — Ne vem, kako in kdaj. Skozi dolino mimo gozdov šumi reka. Splav je nad reko. Na njem stojimo in poslušamo jokuje peničih se

valov. Šum gluši. Tako sem majhen v tem ogromnem svetu. Od brega smo odrinili in pojemo. Pesem je otožna. Saj so vse pesmi otožne, ker so črne zastave. Na drugem bregu čakajo ljudje in so nestrpni. Mi smo veseli. Nekdo je zavriskal. Počasi polzi splav, cela večnost je morala poteči. Drevesa na bregu se vedno bolj bližajo in pesem je vedno otožnejša. Še ljudi na bregu, ki čakajo, se je polastilo isto občutje. Z rokami pozdravljajo. Mož pri krmilu je star. Morda šestdeset let, med obema bregovima šestdeset let. — Letos je malo vode! — pravi. — Preveč solnca! — Res, pogledj, kako gori nebo. Pesem pa še vedno poje. Drevesa so že čisto blizu in že hočemo na breg. Splav se je ustavil. Ljudje vstopajo in govorijo. — Na drugi breg! — Krmarju je šestdeset let. Ne vem, zakaj to! Drugi grob. Povsod grobovi, grobovi. Vse se je nekdanj daleč nekje pričelo in za večno prekinilo.

— Grob! Kot splav je življenje?

— Ne vedel bi vas pozabiti. Tako grozno me bolite. Segel bi rad nazaj. Kako bi raztrgal bolečino iz prsi in bi pozabil nanjo. Sebe moram uničiti. Moram. Slovo je bilo. Vse samo pozdrav. Nekje v omotično razbeglih snih je bilo vse. Zbuditi se moram.

— Nekdo se pritajeno smeje?

Izidor se je stisnil vase, kot da ga trese mraz. Misli so mu šumele po glavi. V srcu pa ga je stisnila čudna tesnoba. Zdelo se mu je, da mu nekdo odgovarja. Od vrtov onstran parka je prišel veter in razčesal drevesom listje. Tudi preko Izidorjevega lica je udarilo njegovo hladno krilo. Takrat se je zavedel. Videl je, da sedi sam zunaj v parku. Nikogar ni več nikjer. Mož, ki je prižigal luči, je šel. Luči gorijo mirno, negibno. Svetloba je blede. Ledena. Grmovje se meče sem ter tja in veje dreves so kot roke, ki segajo nekam ven, v temo. Kaj je tam v temi? Iz mesta pride včasih kot vzdih. Po ulicah je morala iti godba, ker z vetrom so prišli včasih glasovi koračnice. In v vedno istem taktu je tolkel boben. — Pomlad praznujejo —, je mislil Izidor. — Po cestah gredo in se opajajo od vesele pesmi. —

Izidor je pogledal nizdol po drevoredu. Videl je med drevjem luči v ravni vrsti, obsijana debla dreves in pesek po poti. Nad njimi pa se je upijala svetloba v nebo. Čudno. Neznana roka je odstrla zastore. Takrat je videl, kako vedno razločneje zagorevajo zvezde na nebu. Nekje se prikažejo, drugje izginejo. Tam je spet neznana roka zastrla zastore. Tam daleč.

Nenadoma ga je prevzelo novo čuvstvo. Rad bi videl obraze. Obraze, ki se smejejo, ki so zamišljeni, ki govore. Njih glas je nekam zamolkel?

— Nekje je udarila ura? Zarezalo se je v srce tanko rezilo, do krvi. —

Skočil je kvišku.

— Tako gre za mano vsa bolečina. Bi jo moral ubiti?

Prišel je do konca drevoreda. Ulice so bile razsvetljene in po njih so se sprehajali ljudje. Pred Opero so stali v velikih gručah. Najbrže je bil odmor; v svetlobi luči so bili razgreti njih obrazi. Ko je šel mimo njih, so se mu v hipu zastudili — njih zadovoljni obrazi, njih prisiljeno govorjenje in smeh. Stopal je med sprehajalci. Iz izložbenih oken je kričeče sijala luč. Ljudje so se ustavljali pred njimi, kot bi se ne mogli vsega nasititi. Ob pošti so stali v gručah študentje. Njih glasovi so se mešali med seboj in prevpijali drug drugega. Po tleh so tolkli koraki in se mešali med smeh. Potem je udarila na ulico osladna godba. Velika okna kavarne niso bila zastrta, da so se videli zardeli obrazi in namišljeni gibi gostov.

Stopil je mimo ljudi in se obrnil po Dunajski cesti. Za njim je ugašala godba in oddaleč je prihajal smeh, ves razbit. Ulica je bila precej prazna in luči niso žgale v oči. Samo izložbena okna so risala v temi svetle proge. Cestna železnica je pridrdrala z ropotom.

Od nekod so prihajali na cesto glasovi klavirja, med ulico so se odbijali in nekaj pritajeno samotnega je bilo v njih. Ni bila ne radost, ne bolečina. Samo skrivnost. Vsak glas, ki se razlije, zaboli. Potem se razpoje neizmerno glasov, vre iz neizrazne otožnosti, nedoumnega rojstva in rasti nekam, ki mu ne vemo meje. Vse pa se razpleta in se razlija v najtanjša drhtenja. V srce je segla pesem. Zadrhtelo je in utonilo v še nedoživetih svetovih.

V sobi je tema. Roke so se stegnile po tipkah in zaslutile svet, ki se bo rodil. Nekje daleč so se morala odpreti vrata. Vonj po zemlji, ki mora dehteti za zidovi. Oči so zaiskale od daleč sem in zablodile v nejasnost. Strah nerazodetja teži misli. Pa so umrle. Le hladna tesnoba je legla čez srce, ga tesno stisnila, da trpi. Pesem je vedno bolj krčevita. Glasovi so vedno tišji. Neslišna so skoro razodetja v njih, krvava. Iz globočine kot iz globokega mraku se vzpenja pesem vedno više. Prebelo telo se je pognalo kvišku. Iz črnega prepada v luč kot po belih stopnicah vedno više. Med dvema bregovoma se je razpletel čuden sen. —

Hipno pa je preminula prva vizija. Pesem se je sprevrgla v tožbo. Nenehno vpije njen glas in iz bolečine mu odgovarja drugi. Iskanje dveh duš. Čas ju je moral ločiti in samo slutnja vpije med njima. Bila bi ogledalo njegove moči. Vsa najgloblja hrepenjenja kričijo za njo, da bi jih odražala. Njena duša pa bi se ovila njegove silne rasti, da bi rastle iz njegovega bistva. Trudno sama

sta. Vedno tišja sta glasova, pa vedno krčevitejša je bolečina, ki se je vrgla nad dušo. Krik poslednjega trpljenja in glas je razbito pretrgal obe tožbi.

Potem padejo roke kot mrtve. —

— Tiha kot moj korak je pesem —, je spelo iz Izidorja. Nihče ji ne prisluškuje in srce ga ne zaboli, če sliši, da je šel nekdo čudno sam mimo hiš. Šel je in pesem za njim. Luči v sobah so tople kot srca. Same sebi gorijo. Tujcu so le blede svit. Ugasnile bodo bogve kdaj s pesmijo in soba bo črna. Zakaj me bolite, sobe, obsijane od luči? —

Preko ulice so spet zadežili glasovi. Tih pomladanski dež. Jutro je pravkar preminulo v dan in kot vsihanje v večnost pojo kaplje. Ob okna trkajo. Stopile so v sobo in sedaj pada droban dež na srce. Pomladanski dež, komaj ga duša sliši. Drobna mora biti stena, da dojame pretihe drhtljaje. Nepopisna pa je bolečina teh najdrobnejših kapelj. Nikdar ni še nihče jasneje dotrpel lepote kot v tej komaj slišni pesmi. Telo je odmrlo. Brez sanj so moje oči in usta ne morejo do besede. Roka je obležala brez moči. In vendar sem doživel sebe. Bolj sem se doživel kot kedaj. Razodela mi je mojo rast. Neznani dež mi je oplodil misli.

Za Izidorjem je utihnila pesem. Samo njegov korak je odmeval med hišami. Potem je stopil čez tračnice, ki so ležale v temi. Iz čuvajnice je mežikala drobna luč. Šel je pod kostanji, ki rasejo ob cesti. Tema je ležala pod njimi. Včasih je videl ob cestni svetiljki, kako se je zamajala veja nekje v drevju in kako se je potem stresla njena senca na tleh. Ko je stopil dalje, je pozabil nanjo. V temi so se zjasnile njegove misli. Bolečina, ki mu je prevzela čuvstva, je odnehala. Hlad iz drevja je prinesel s seboj nekaj novega. Slast ženskih oči in opojnost njenih ust. Vedno močnejše ga je prevzelo. Človek je šel mimo. Nenadoma so se vzbudili koraki, nenadoma so spet zaspali. Obraza ni videl v temi. Izidor ni čutil mimogredočih. Samo toplota ženske polti je žgala njegovo telo. Čutil je korak ob sebi in obraz, ki ga je vzela vase temà. Hipno je vzplapolalo njegovo telo v čudnem ognju. Neznana sla ga je razgibala, da mu je šumelo v glavi od omotice. Grozno vpitje telesa. Poznal ga je. Pa vedno je odmrlo hipno divja opojnost. Nocoj pa je mlačen in mehke večerni hlad podžgal razvalovljenost krvi in telo je gorelo od žgočega hlepenja, da bi izpilo do dna, da bi se utešilo. Priklical ga je mir s ceste in drevja. V tem prebujanju so se odplazile vse misli daleč v neverjetnost — neresničnost. Kako smešna je bila razbitost njegove notranjosti! Niti spomniti se ni hotel črnih prepadov, ki jih je doživel v parku. — Iz teme so mu

rasle naproti tople ženske roke. Oči so bile pijane strasti in močno vabljive. Pognal se je za njimi, pa so izginile. Potem je zraslo iz črnine golo telo. Od samega žejnega vpitja je bilo razpaljeno in je od omotične opojnosti podhrtevalo. Pridi! Pridi! Pridi! Glava je bila vržena nazaj in oči bi morale izteči od prevelike nenasitne žeje. V vsem ognjeno valovanje udov in žil. Žena, žena, žena! Ime, ki ga kličeš, pa ga zaničuješ? Tako podobno noči in temi, tako odpevajoče, zamolklo temno.

Šel je dalje, pa se ni zavedal kam. Vse je odmrlo zanj. Le telo je čutil, kako je razbijalo v sebi in gorelo vedno močneje. Začutil je na sebi ognjeni Sabinin pogled. Potem je vzrastel v temi pred njim rdeč nasmeh. Vsak gibljaj njenega telesa je razburjal njegove čute. Njena usta so ga vabila in klicala k sebi. Njen glas je bil opojen in strasten. Zakaj je ni zgrabil za roko in potegnil nase! Norec! Kako se je smejala. Srečal jo je na cesti. Njena beseda ga je razburila. Zakaj ni videl? Ni razumel? Njeno telo dehti od čudne svežosti in prsi se dvigajo vedno hitreje in hitreje. Ko se umakneta ljudem in se dotakneta njuni telesi, začuti, kako je vroče njeno telo, ki žge vanj skozi obleko. Norec. — Ničesar ni razumel. — Sedaj je vse jasno pred očmi. Preveč je ždel v svojem in ni videl, kod je šlo življenje. Vrgel bi se brez misli v ta vrtinec, da ne bi od nenasitnosti ostalo ničesar. Saj ni drugega od te razdivjanosti, razživetja, uničenja samega sebe. Tako bi se izvrgel. Niti za trenutek več ne bi bil pomislil. Iz ure v uro neprenehoma, dokler ne bi bil onemogel za vselej. Kako sladko je v tej omotici, kako majhen in neznatn je svet vse naokoli. Samo on živi. Živi, da vse govori o njem. Ubrano govori. Vsaka žilica poje in kri je razbeljena kot olje. Moč kriči iz človeka. Razgibal se je kot velikan, ki mu je življenska urejenost droben smehlaj. V Izidorju je vse prekipelo. Jez je prestopil zavore in voda se je razlila preko njega. Prej vse usmerjeno in urejeno, je sedaj udrlo nizdol in odneslo s seboj vse, kar je zapiralo pot. Vedno silneje se je sprevračalo v Izidorju novo čuvstvo in ga prerajalo. Preoblikovalo je tudi njegovo lice. Prebujenje.

Prišel je že daleč iz mesta. Stal je sredi ljubljanskega polja. Izza hribov je vstal mesec in po polju se je razpredla mesečina. Droban bel prah. Obrnil se je proti mestu. Še vedno je kipel goreči sij iz njega v nebo. Samo vse močneje ga je vpijala vase mesečina. Ostro zidovje ljubljanskega Gradu je oblivala in od oken grajskega stolpa se je odbijala njena svetloba. Mesto pod njim pa je dihala milobo, tiho ljubezen. Nekaj svojega je imelo na sebi.

Stopal je po belih progah razsute mesečine.